

Læringsmiljøer med fokus på sproglige interaktioner.

At lege er essentielt for børns udvikling og det er af afgørende betydning, at der i børns dagtilbud findes læringsmiljøer, som fremmer børns mulighed for at tage initiativ til gode og interessante lege.

Der skal skabes mulighed for at fordybe sig og forsvinde i spændende legeuniverser.

Børnene eksperimenterer og udforsker sig selv og indgår i fælles opmærksomhed, hvor de udfordrer sig selv og hinanden.

At være medskaber og deltager i en leg har betydning for at føle sig som en del af fællesskabet.

Når børn leger, øver de sig i forskellige roller, de eksperimenterer med deres kroppe og de udvikler deres fantasi. De øver sig i at sætte sig i andres sted og kigger på hvordan de andre børn giver udtryk for følelser. De øver sig i at planlægge og organisere legen og forholde sig til de andre børn.

Mange børn har mange legeerfaringer og ved hvordan de byder sig til og får muligheder for at komme med i en leg eller de kan selv opfinde en leg og få de andre med. De har en god fornemmelse for spillet.

Andre børn derimod kan have svært ved at byde relevant ind og kommer ofte til at stå udenfor legen eller får rollen som baby eller hund.

Ofte har de børn ikke så gode sproglige kompetencer endnu og har svært ved at argumentere for at være medbestemmere i legen og er i risiko for at blive ekskluderet.

Hvordan kan de voksne hjælpe de børn som ofte kommer til at stå udenfor legen?

De voksne skal være opmærksomme på at holde øje med barnets initiativer og hjælpe barnet med at formulere det de tror barnet vil sige, så barnet hører hvordan den voksne formulerer sig.

Skab rum for lege i mindre grupper, så barnet føler sig tryk.

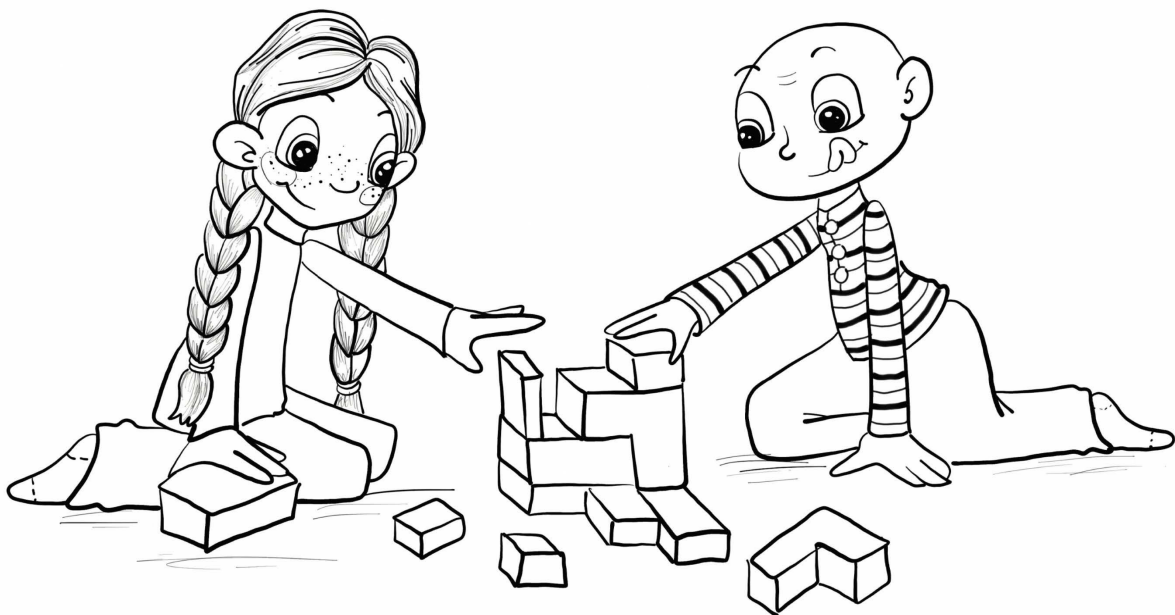
Brug sætninger som "så legede vi lige at jeg var faren, så kan du være moren", altså sætninger som børnene selv ville bruge, så barnet kan høre hvordan man kan bruge sproget ind i legen.

Det er en god ide at tænke ind hvordan man kan hjælpe børnene visuelt i de forskellige legemiljøer.

De visuelle hjælpemidler støtter barnets ordforrådsdannelse og når I leger med barnet, så støtter I barnet i at bruge sproget funktionelt og øve sig i at indgå i sociale relationer og være medskabere af legen.

Børn lærer sprog gennem konkrete oplevelser, erfaringer, gennem sanserne, i samvær med andre og i meningsfulde dialoger med voksne.

Det fysiske læringsmiljø, hvor der er gjort gode overvejelser for at skabe mulighed for delt opmærksomhed mellem barn og voksen, er med til at understøtte og skabe mulighed for gode samspilsrelationer.

Her kommer et par konkrete eksempler:

Køkkenkrogen:

I køkkenkrogen kan I hænge fotos op af **gulerødder, agurk, tomater, brød, frugt** o.l. der er i legekøkkenet, så barnet har mulighed for at pege på de forskellige billeder og dermed få den voksne til at gentage det som barnet tager initiativ til at bringe ind i legen.

I kan hænge **visuelle opskrifter** op, så I kan snakke om at lave mad sammen og hvad der skal i for at lave en "suppe" eller "en gryderet".

På den måde kan I hjælpe jer selv og barnet med at samtale om det I laver.

Der kan også hænge **billeder af køkkengrej**.

I vuggestuen skal legetøjet naturligvis være robust, så børnene ikke ødelægger det.

Til de lidt større børn kan der også være forskellige **tomme emballager**:

mælkekartoner, cornflakes, kaffe, sukker osv.

Så kan I både inddrage de forskellige ingredienser i "madlavningen" men I kan også hurtigt omdanne køkkenet til en **købmandsbutik** og lave pengesedler og et kasseapparat.

Her er der virkelig mulighed for at lege en velkendt rolleleg hvor I bruger fraser som: "hvad skulle det være?", "er der andet jeg kan hjælpe med?", "det bliver 40 kr.", "farvel og ha' en god dag".

Børnene skiftes til at være købmanden og den voksne guider og hjælper de børn der finder det svært at formulere sætningerne.

På sigt kan børnene selv lege legen, men de sprogsvage børn har brug for at de voksne er med mange gange.

De lidt større børn kan skrive en **dosmerseddel** sammen med den voksne og på den måde blive opmærksomme på **skriftsproget**.

Nogle børn har brug for en helt **særlig, sanselig og konkret indsats**.

Når I har leget i køkkenet/købmanden nogle gange kan I supplere med at gå til **købmandensupermarkedet** med et par børn.

I skriver sammen en **dosmerseddel**, barnet får sin egen med en lille tegning på af det, som han/hun skal finde når I handler.

Så snakker I om de forskellige ting I skal købe og når I har handlet, laver I mad sammen til de andre børn.

Dukkebogen:

Dukkebogen kan passende være ved siden af køkkenbogen, så der er mulighed for at tage dukkerne med i køkkenet og give dem mad.

Her skal der være billeder af **sut, sutflaske, bleer, klude, tøj og lignende**, der hvor tingene skal ligge.

I dukkebogen skal der være en pusleplads som er genkendelig ift. det badeværelse hvor børnene bliver skiftet.

Små børn imiterer de voksne rigtig meget og øver sig i at bruge det sprog som de voksne bruger i samme situation.

Når I leger med børnene, er I **sproglige rollemodeller** for dem så derfor er det vigtigt, at I er bevidste om at støtte børnene i deres sproglige udvikling ved at **udvide, strække og visualisere sproget** i legen.

I legen med dukkerne bruger I sætninger som "nååå, du blev lige ked af det, mor trøster dig", "er du sulten lille skat, nu skal jeg lave lidt mad til dig", "der er da vist en der har lavet lort i bleen, du må da vist have en tør ble på".

Prøv gerne med små dialoger med børnene, så de øver sig i **turtagning**.

Stil små åbne spørgsmål som "hvorfor mon babyen græder", hvis barnet siger "mor", udvider og strækker du formuleringen: "tror du babyen savner sin mor?", barnet nikker måske og du foreslår: "skal vi så lege at du var moren?" osv.

Togbane og bilbane:

Når I leger med biler eller bygger med togbane med børnene, så er legen jo mest interessant imens man konstruerer.

Hvad gør man så, når man er færdig med at konstruere og hvordan kan de voksne hjælpe sig selv, så de kan strække og udvide sproget i denne leg.

I kan sammen med børnene skrive små sedler og **lave skilte** og på den måde bringe skriftsproget i spil i legen.

Måske kan I lave **små butikker** langs med togbanen hvor man kan købe forskellige ting og mad.

De fleste børn synes at det er sjovt at der er et sted hvor man kan købe pizza, så skriver I sammen et PIZZA skilt, bygger et pizzeria og laver pengesedler.

Nu kan I skiftes til at være den der betjener pizza stedet og spørger "hvad sku' det være?" og "det bliver 100 kr." Den anden får mulighed for at sige "jeg vil gerne købe en stor pizza med skinke og ost, pomfritter og cola".

Til **bilbanen** kan I lave en benzintank og skrive "benzin" og "diesel".

I kan lave **dankort og kørekort**, hvor børnene skal skrive deres navn.

En gammel lommeregner kan bruges til at taste "pinkode" ind når man skal have benzin på bilen.

Denne ide kan meget vel føres ud **på legepladsen**, når scootere, cykler og mooncars skal have benzin på.

Husk:

At det er ikke tingene i sig selv, men det fælles samspil tingene giver mulighed for, der er det vigtige. Det gode samspil mellem børn og voksne, er essentielt for barnets trivsel og udvikling.